

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

630

Vragen van de leden **Teeven** en **Boekestijn** (beiden VVD) aan de minister-president, minister van Algemene Zaken en de ministers van Justitie en van Defensie over *de organisatie Operaties en Inlichtingen, welke werd gefinancierd uit de begroting van het ministerie van Defensie («Nederlandse tak van operatie Gladio»)*. (Ingezonden 11 september 2007)

1
Hebt u kennisgenomen van de berichten over het bestaan van een «(verzets)organisatie Operaties en Inlichtingen»?¹

2
Is deze organisatie Operaties en Inlichtingen werkelijk opgeheven in 1992 door de toenmalige minister-president Lubbers? Zo ja, waarom wordt in documenten van het ministerie van Defensie d.d. 23 augustus 1998, dan nog melding gemaakt van het eventueel activeren van de «organisatie Operaties en Inlichtingen»?²

3
Is het waar dat er op enig moment wapens en explosieven zijn ontvreemd, in totaal circa 40 kisten, uit een geheim wapendepot in de Scheveningse bosjes van de betreffende organisatie? Is naar deze diefstal ooit een onderzoek ingesteld

door politie, justitie of door de toenmalige verantwoordelijke veiligheidsdiensten? Zo ja, tot welk resultaat hebben die onderzoeken geleid? Zo neen, waarom niet?

4
Is het waar dat wapens en explosieven, afkomstig uit de kisten van de wapenopslagplaats in de Scheveningse bosjes, in handen zijn gevallen van de georganiseerde criminaliteit? Zo ja, is bekend welke groep personen de beschikking heeft gekregen over deze wapens en explosieven? Zo neen, waarom is er nooit een (justitieel) onderzoek ingesteld naar de diefstal van deze wapens en explosieven?

5
Kan worden uitgesloten dat met de ontvreemde wapens en explosieven gewelddelicten zijn of kunnen zijn gepleegd? Zo ja, waaraan wordt die zekerheid ontleend? Zo neen, waarom is daarnaar geen onderzoek ingesteld? Kan de minister van Justitie, meedelen waarom de zaak toentertijd «in de doofpot» is gestopt?

6
Is onderzoek ingesteld door politie of justitie of door de veiligheidsdiensten naar de wapens en explosieven welke de politie heeft aangetroffen op 29 augustus 1991 in Alkmaar bij de aanhouding van de inmiddels overleden topcriminelen K. en M.? Zo ja, wat is het resultaat geweest van

dit onderzoek naar de herkomst van de wapens en explosieven? Zo neen, wat was toentertijd de reden om geen justitieel onderzoek in te stellen naar de herkomst van deze wapens?

7
Bestaat er enig verband tussen de herkomst van de wapens en explosieven en de wapens en explosieven die in oktober 1992 werden aangetroffen in een boerderij in de gemeente Oudebildtzijl (Friesland) en de wapen en explosieve die werden ontvreemd uit een (geheim) wapendepot van de «organisatie Operaties en Inlichtingen»? Zo neen, bent u voornemens daar alsnog onderzoek naar te laten instellen?

8
Zijn bij de opheffing van de organisatie Operaties en Inlichtingen alle wapens en explosieven uit de geheime depots weer onder beheer van de overheid gebracht? Zijn er nog andere geheime wapendepots geweest waaruit wapens en explosieven zijn ontvreemd?

9
Is het waar dat een (groot) gedeelte van de archieven van de organisatie Operaties en Inlichtingen is vernietigd bij de opheffing van de organisatie in 1992? Wie van het toenmalige kabinet heeft daartoe opdracht gegeven? Bestaan er thans nog archieven met documenten die betrekking hebben

op de organisatie Operaties en Inlichtingen?

10

Bent u bereid de Kamer zo spoedig mogelijk (eventueel vertrouwelijk om lopende onderzoeken niet te schaden) te informeren over de voorliggende vragen?

11

Bestaan er thans nog geheime wapendepots?

¹ De Telegraaf, 9 september 2007, Reporter, 9 september 2007.

² Reporter, 9 september 2007.

Antwoord

Antwoord van minister-president **Balkenende** (Algemene Zaken), minister **Hirsch Ballin** (Justitie) en minister **Van Middelkoop** (Defensie). (Ontvangen 9 november 2007), zie ook Aanhangsel Handelingen nr. 121 en 342, vergaderjaar 2007–2008

1

Ja.

2

In 1992 is besloten de organisaties op te heffen. De afwikkeling was op 1 januari 1994 voltooid. Dergelijke documenten zijn niet bekend. Wel beschikt het ministerie van Defensie over een document van 23 augustus 1994, waarin voorstellen worden gedaan maatregelen te treffen om de diensten snel te kunnen reactiveren. Deze voorstellen zijn echter niet overgenomen en daarom niet uitgevoerd.

3

Er zijn inderdaad wapens en explosieven onttrokken uit een (geheime) wapenopslagplaats in de gemeente 's-Gravenhage. Volgens de aangifte uit 1984 ging het om in totaal 18 metalen containers (kisten). De politie heeft een onderzoek ingesteld. Het onderzoek heeft niet geleid tot aanhouding van verdachte(n) van de diefstal uit de wapenopslagplaats.

4

Er zijn bij verschillende personen met criminele antecedenten wapens aangetroffen, waarvan niet valt uit te sluiten dat deze afkomstig zijn van de partij die is onttrokken uit een (geheime) wapenopslagplaats in de gemeente 's-Gravenhage. Op basis van de thans beschikbare informatie kan geen georganiseerd verband tussen deze personen worden

vastgesteld. Er is wel onderzoek ingesteld naar de diefstal, zoals blijkt uit het antwoord op vraag 3, maar het onderzoek heeft niet geleid tot aanhouding van verdachte(n) van de diefstal uit de wapenopslagplaats.

5

Wij beschikken niet over aanwijzingen dat de wapens zijn gebruikt bij geweldsdelicten, maar uiteraard is dit nooit geheel uit te sluiten. Reeds uit het feit dat er onderzoek is ingesteld naar de onttrokken wapens (zie het antwoord op vraag 3), blijkt dat deze zaak niet «in de doofpot» is gestopt.

6

Er is destijds technisch onderzoek aan de wapens verricht. Er is geen speciaal onderzoek naar de herkomst van de wapens ingesteld. De reden daarvoor is thans, ruim 16 jaar later, niet meer vast te stellen. Van enig verband tussen de bij de aanhouding van K. en M. aangetroffen wapens en de wapens uit een (geheime) wapenopslagplaats in de gemeente 's-Gravenhage is destijds niet gebleken. Met het oog op de beantwoording van deze vragen is recentelijk vastgesteld dat de wapens die bij K. en M. werden aangetroffen, met uitzondering van één handgranaat, niet van hetzelfde merk en/of type zijn als de omstreeks 1984 uit het wapendepot onttrokken wapens. Of de handgranaat afkomstig was uit het wapendepot, kon niet (meer) worden vastgesteld.

7

Wij beschikken niet over aanwijzingen voor een dergelijk verband. Zonder nadere aanwijzingen achten wij het niet opportuun hier onderzoek naar te laten doen.

8

De desbetreffende wapens en explosieven zijn gedurende het bestaan van de organisaties, behoudens de eerder genoemde diefstal, altijd in beheer van de Rijksoverheid geweest. Tijdens het debat met uw Kamer op 21 november 1990 met de toenmalige minister-president Lubbers zijn de vondsten van geheime wapenvoorraden in de gemeente Heythuysen (1980), de bossen tussen Venlo en Roosendaal en bij Rheden (1983) benoemd (Handelingen van 21 november 1990, 21 895-1, 26-1544 en 26-1553).

De toenmalige minister van Defensie De Ruyter heeft in 1983 op Kamervragen geantwoord dat deze wijze van opslag beëindigd wordt. De opslag van wapens en explosieven werd nadien gecentraliseerd bij de Koninklijke Marechaussee.

9

Een gedeelte van het archief is bij de beëindiging van de organisatie in strijd met de Archiefwet vernietigd. Hierover is de Commissie voor de Inlichtingen- en Veiligheidsdiensten van de Tweede Kamer op 31 oktober 1996 geïnformeerd. De betrokken ministers hebben destijds geen opdracht gegeven in strijd met de Archiefwet te handelen. Dit is nader toegelicht in het rapport van een werkgroep van uw Kamer uit 1998 (Kamerstukken vergaderjaar 1997–1998, 25 809, nrs. 4–5, pag. 29–30 en 40).

In 2005 is onder verantwoordelijkheid van de minister-president, minister van Algemene Zaken en van de minister van Defensie een PIVOT-rapport uitgegeven (nr. 166, «De Nederlandse stay behind – organisatie in de koude oorlog, 1945–1992, een institutioneel onderzoek», opgesteld door Dr. D. Engelen). Dit rapport is gebaseerd op het archiefmateriaal van O&I.

10

Ja.

11

Nee, er bestaan geen geheime wapendepots meer die zijn gerelateerd aan de voormalige organisatie O&I. Voormalig minister-president Lubbers heeft dit in een debat met uw Kamer op 21 november 1990 ook verklaard (Handelingen van 21 november 1990, 21 895-1, 26-1559 en 26-1560).